

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6. kwietnia 2016 roku powódka (...) Spółka akcyjna z siedzibą w R. (zwana dalej spółką (...)) wniosła o zasądzenie od pozwanej D. R. kwoty 33.781,36 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 6. października 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż strony łączyła umowa sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej. Wskazała, iż spełnił swoje świadczenie, na potwierdzenie czego wystawiła fakturę VAT, która nie została uregulowana przez pozwaną (pozew, k. 3-4, 17-18).

W dniu 18. maja 2016 roku, Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, VI Wydział Cywilny, wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (nakaz zapłaty, sygn. akt VI Nc-e 538774/16, k. 8). Jego odpis został doręczony pozwanej w dniu 31. maja 2016 r. (k. 11).

W dniu 14. czerwca 2016 roku pozwana złożyła sprzeciw od ww. nakazu zapłaty i zaskarżając go w całości wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko strona pozwana zakwestionowała żądanie dochodzone pozwem co do zasady oraz wysokości. Pozwana podniosła, iż roszczenie dochodzone pozwem w żaden sposób nie zostało udowodnione przez stronę powodową. Wskazała ponadto, iż dokumenty załączone do pozwu nie stanowią dowodu na okoliczność, że umowa była wykonywana przez powódkę. Strona pozwana podniosła także zarzut przedawnienia roszczenia (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 5, 41-43).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 15. listopada 2012 roku (...) Spółka akcyjna z siedzibą w R. (Sprzedawca) zawarła z D. R., prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą OPTIMUM D. R. w W. (Odbiorca) umowę sprzedaży energii elektrycznej dla odbiorców z grupy taryfowej G, (...), w czterech lokalach (nr (...)) przy ul. (...) w W.. Rozliczenia z Odbiorcą miały być dokonywane w oparciu o ceny (...) i stawki opłat dla wybranej przez Odbiorcę Grupy taryfowej, w okresach rozliczeniowych ustalonych w umowie. Strony uzgodniły miesięczne okresy rozliczeniowe, z rachunkami prognozowanymi płatnymi co 1 miesiąc. Sprzedawca w przypadku otrzymania danych pomiarowych od (...) (Operator Systemu Dystrybucyjnego) w terminie dłuższym, niż Okres rozliczeniowy, miał prawo wystawić faktury VAT szacowane na podstawie średniego dobowego zużycia energii elektrycznej z analogicznego okresu rozliczeniowego roku poprzedniego lub z ostatniego okresu rozliczeniowego. Rozliczenia za Energię składały się z opłaty za energię elektryczną i opłaty handlowej. Termin płatności za sprzedaną energię określał Sprzedawca na fakturze VAT, a w przypadku otrzymania faktury VAT, której termin płatności upłynął, Odbiorca był zobowiązany do jej zapłaty w terminie 7 dni od jej otrzymania. Umowa weszła w życie z dniem 1. lutego 2013 r. i miała obowiązywać do dnia 31. grudnia 2014 r. Umowa została zawarta na czas nieokreślony, jednakże warunkiem rozpoczęcia sprzedaży energii było zawarcie umowy o świadczenie usług dystrybucji z właściwym (...) (umowa, k. 18-20, załącznik A, k. 21, regulamin sprzedaży energii elektrycznej, k. 22-23, oferta, k. 24-25, regulamin oferty, k. 26).

W dniu 29. lipca 2015 r., na podstawie udostępnionych przez innogy (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wolumenów energii elektrycznej czynnej dla lokali nr: (...) przy ul. (...) w W., spółka (...) wystawiła na rachunek D. R. fakturę VAT (...) na kwotę 33.781,36 zł brutto, tytułem sprzedaży energii elektrycznej za okres od dnia 1. marca 2013 r. do dnia 31. marca 2014 r., z terminem płatności do dnia 12. sierpnia 2015 r. (faktura VAT wraz ze specyfikacją, k. 33-34, karty odczytowe, k. 56, wolumeny energii elektrycznej czynnej, k. 72-73).

Pismem z dnia 16. listopada 2015 r., doręczonym w dniu 20. listopada 2015 r., spółka (...) wezwała D. R. do zapłaty kwoty 33.781,36 zł, tytułem nieuregulowanej faktury VAT (wezwanie do zapłaty, k. 35, potwierdzenie odbioru, k. 36).

D. R. zwróciła spółce (...) wystawioną fakturę VAT (nagranie rozmowy telefonicznej na płycie CD, k. 57).

Spółka (...) powiadomiła D. R. o wyłączeniu prądu w lokalach przy ul. (...) w W., co do których D. R. nie posiadała już tytułu prawnego. Lokale te były zajmowane przez inny podmiot. Pracownik firmy (...), zgłosiła reklamację co do faktury VAT (...). Wskazała, iż wnosili o miesięczne rozliczanie zużycia energii, jednakże nie otrzymywali systematycznie faktur VAT. Podniosła ponadto, iż ww. faktura VAT została wystawiona po upływie roku od rozwiązania umowy. Ponadto wskazała, że tak znacznej kwoty wynikającej z faktury VAT wystawionej za roczny okres zużycia energii nie jest w stanie uregulować jednorazowo. Przedstawiciel spółki (...) zaproponował zgłaszającemu złożenie wniosku o rozłożenie należności na raty (nagranie rozmowy telefonicznej na płycie CD, k. 57).

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd dokonał na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci odpisów dokumentów, a także nagrania na płycie CD, załączonych przez powoda do pozwu oraz dalszych pism procesowych, oraz wydruków wolumenów energii elektrycznej czynnej złożonych przez spółkę innoy (...) sp. z o.o. Strony nie kwestionowały wiarygodności powyższych dokumentów, Sąd zaś nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powódka wywodziła swoje roszczenie z zawartej z pozwaną umowy sprzedaży energii elektrycznej oraz świadczenia usług jej dystrybucji. Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10. kwietnia 1997 r. prawo energetyczne (Dz. U. 2017 poz. 220 tj.), dostarczanie paliw gazowych lub energii odbywa się, po uprzednim przyłączeniu do sieci, o którym mowa w art. 7, na podstawie umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji albo umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji i umowy o świadczenie usług magazynowania paliw gazowych lub umowy o świadczenie usług skraplania gazu. W niniejszej sprawie odpowiednie zastosowanie znajdują zatem przepisy kodeksu cywilnego o sprzedaży. Zgodnie bowiem z art. 555 k.c. przepisy o sprzedaży rzeczy stosuje się odpowiednio do sprzedaży energii, praw oraz wody. Stosownie do treści art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Przechodząc do oceny żądania należy wskazać, iż w rozpatrywanej sprawie bezspornym był fakt zawarcia umowy sprzedaży energii elektrycznej pomiędzy stronami. Strona pozwana zakwestionowała natomiast okoliczność wykonania umowy przez powoda oraz wysokość dochodzonego roszczenia oraz podniosła zarzut przedawnienia roszczenia.

W pierwszej kolejności należało odnieść się do podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia. Zarzut ten zasługiwał na uwzględnienie w części.

Zgodnie z art. 554 k.c., roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy, roszczenia rzemieślników z takiego tytułu oraz roszczenia prowadzących gospodarstwa rolne z tytułu sprzedaży płodów rolnych i leśnych przedawniają się z upływem lat dwóch. Mając na względzie treść art. 555 k.c., uznać należy, że powyższy przepis znajduje zastosowanie także w przypadku sprzedaży energii.

W ocenie Sądu zarzut pozwanej odnośnie przedawnienia roszczenia okazał się skuteczny, gdy chodzi o roszczenie obejmujące cenę sprzedaży energii elektrycznej za okres od marca 2013 r. do lutego 2014 r. Zgodnie bowiem z art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się zatem, pomimo, że roszczenie nie stało się jeszcze wymagalne. Wymagalność roszczeń w świetle art. 120 § 1 zd. 2 k.c. może zależeć od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego – powoda. Utrzymanie jednakże zasady, w myśl której wymagalność wyznacza początek biegu przedawnienia, w praktyce oznaczałoby pozostawienie wierzycielowi swobody w określeniu długości terminu przedawnienia, co byłoby

sprzeczne z art. 119 k.c. Wierzyciel – samodzielnie i swobodnie decydując o wezwaniu dłużnika do spełnienia świadczenia – mógłby wydłużać okres przedawnienia. Aby temu zapobiec, ustawodawca zdecydował się na swoiste „wymuszenie” rozpoczęcia biegu przedawnienia (wyrok SN z dnia 29. listopada 1999 r., III CKN 474/98). Termin przedawnienia należy zatem liczyć od momentu, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby wierzyciel wezwał dłużnika w najwcześniejszym możliwym terminie (wyrok SN z dnia 16. maja 2013 roku, V CSK 277/12). Tak samo należy ocenić przypadki, gdy wymagalność zależy od pewnych sformalizowanych czynności, jak w niniejszym przypadku od wystawienia i wysłania pozwanemu faktury. Decyduje tutaj najwcześniejszy możliwy termin ich wykonania (wyrok SN z dnia 16. listopada 1995 roku, II CRN 156/95, (...) 1996, nr 3, s. 22). Ponieważ wierzyciel w zobowiązaniu bezterminowym może żądać spełnienia świadczenia zaraz po tym, jak dłużnik się do niego zobowiązał, należy uznać, że pierwszym dniem terminu przedawniania tego rodzaju roszczeń, jest dzień, w którym zobowiązanie powstało. W niniejszej sprawie strony w umowie uzgodniły miesięczny okres rozliczeniowy. Zatem celem rozliczenia kosztów zużycia energii za dany miesiąc, najwcześniej można domagać się wystawienia faktury VAT pierwszego dnia miesiąca następującego po okresie rozliczeniowym. Biorąc natomiast pod uwagę normalnie stosowany w obrocie gospodarczym siedmiodniowy termin płatności oraz zapisy regulaminu, z których wynika, że Odbiorca ma 7 dni na opłacenie faktury od dnia jej doręczenia i to w sytuacji gdy jest ona doręczona po terminie płatności, należy uznać, że termin za ostatni z ww. okres rozliczeniowy, tj. za luty 2014 r., upłynąłby najwcześniej w dniu 10. marca 2014 r., zatem roszczenie w tym zakresie przedawniło się w dniu 10. marca 2016 roku, natomiast za wcześniejsze okresy odpowiednio wcześniej. Pozew został wniesiony w dniu 6. kwietnia 2016 roku, a zatem w dniu jego wniesienia roszczenie z tytułu sprzedaży energii elektrycznej za okres od marca 2013 r. do lutego 2014 r. było już przedawnione. Nie ma zatem znaczenia okoliczność, iż faktura VAT została wystawiona dopiero w dniu 29. lipca 2015 r. Wskazać bowiem należy, że zwłoka powoda w podejmowaniu czynności od których zależy wymagalność roszczenia wobec pozwanego nie ma wpływu na bieg terminu przedawnienia. Co więcej początek biegu terminu przedawniania nie jest uzależniony od istnienia po stronie uprawnionej lub zobowiązanej określonego stanu świadomości lub wiedzy co do tego, że bieg terminu przedawnienia się rozpoczął lub że termin ten już upłynął.

Mając na względzie powyższe okoliczności, zarzut przedawnienia okazał się chybiony jeśli chodzi o roszczenie za sprzedaż energii elektrycznej w marcu 2014 r. W niniejszym przypadku następuje okoliczność analogiczna do powyższej. Najwcześniej rozliczenie za marzec 2014 r. mogłoby nastąpić w dniu 1. kwietnia 2014 r., zatem biorąc pod uwagę siedmiodniowy termin płatności, najwcześniej termin ten upłynąłby w dniu 8. kwietnia 2014 r. W związku z tym, iż pozew został wniesiony w dniu 6. kwietnia 2016 r., roszczenie w tym zakresie nie uległo przedawnieniu.

Powyższe okoliczności nie mają jednakże znaczenia, bowiem na uwzględnienie zasługiwał zarzut pozwanej odnośnie nieudowodnienia przez stronę pozwaną istnienia dochodzonego roszczenia oraz jego wysokości.

Pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty zaprzeczyła, aby zużyła energię w ilości wskazanej w wystawionej fakturze VAT. Skutkiem dokonania zaprzeczenia przez stronę pozwaną, jest to, iż twierdzenia powoda stają się sporne i muszą zostać przez niego udowodnione zgodnie z dyspozycją art. 6 k.c. Zgodnie z jego treścią, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Z powyższego wynika więc, iż to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających zasadność jego roszczenia. W świetle zaś art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wykazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Jeżeli natomiast materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych w myśl twierdzeń jednej ze stron, Sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. Należy to rozumieć w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18. stycznia 2012 r., I ACA 1320/11).

W związku z powyższym w przedmiotowej sprawie, zgodnie z ogólną regułą rozkładu ciężaru dowodu, to powód winien wykazać okoliczności faktyczne decydujące o spełnieniu przesłanek materialnoprawnych dochodzonego przez niego żądania, w tym wypadku, że po jego stronie powstało określone roszczenie, które nie zostało spełnione przez stronę pozwaną. Przede wszystkim powód winien wykazać, że umowa została wykonana w takim zakresie, jak wynika

to z przedmiotowej faktury VAT, a zatem, że powstał obowiązek spełnienia świadczenia ekwiwalentnego w postaci zapłaty ceny. W przedmiotowej sprawie, w ocenie Sądu, powód z przedmiotowego obowiązku się nie wywiązał. Strona powodowa, w toku postępowania, podtrzymywała stanowisko, iż przedmiotowa faktura VAT została wystawiona prawidłowo. Strona powodowa przedłożyła do akt sprawy dokumenty prywatne w postaci: umowy z dnia 15. listopada 2012 r. wraz z załącznikami, fakturę VAT oraz wezwanie do zapłaty, z których to dokumentów wywodziła swoje roszczenie. Podkreślenia jednak wymaga, iż zgodnie z obowiązującym orzecznictwem, dowód w postaci faktury VAT jest niewystarczający dla wykazania, iż strona wykonała umowę zgodnie z jej warunkami (wyrok SN z dnia 7 listopada 2007 r., II CNP 129/07). W szczególności, na podstawie powyższych dokumentów, nie sposób ustalić faktu wykonania przez powoda umowy oraz jaką ilość energii pozwana faktycznie zużyła. Strona powodowa, wobec kwestionowania przez stronę pozwaną treści przedstawionych przez powoda dokumentów, winna wykazać, iż dane w nich wskazane odpowiadają rzeczywistemu zużyciu energii elektrycznej w tym okresie. Strona powodowa jednakże nie wykazała żadnej inicjatywy dowodowej w tym zakresie. Powód przedłożył wraz z pismem procesowym z dnia 23. maja 2017 r. wydruki przedstawiające pobór energii elektrycznej dla danych punktów pomiarowych w marcu 2014 r. Przedłożone przez powoda wydruki nie zostały jednakże przez nikogo podpisane, w związku z czym nie można ustalić przez kogo zostały one sporządzone. W tym miejscu wymaga zaznaczenia, że niepodpisane wydruki komputerowe nie stanowią dokumentu w rozumieniu art. 244 i 245 k.p.c., jednakże należy uwzględnić, iż w Kodeksie postępowania cywilnego nie zawarto zamkniętego katalogu środków dowodowych i dopuszczalne jest skorzystanie z każdego źródła informacji o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jeśli tylko nie jest to sprzeczne z przepisami prawa. W rachubę wchodził zatem ewentualność zastosowania przepisu art. 309 k.p.c. Przepis ten odnosi się bowiem do innych niż wyraźnie wymienionych w kodeksie środków dowodowych i tym samym może mieć zastosowanie także do wydruków komputerowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5. listopada 2008 r., I CSK 138/08). Powyższe wydruki nie stanowią jednakże dowodu na powołane przez powoda okoliczności. W związku z tym, iż są to wydruki z wewnętrznego systemu powoda, nie sposób ustalić z ich treści, na podstawie jakich danych zostały one sporządzone i na podstawie czego zostały wygenerowane ilości tam wskazane. Powód nie przedstawił żadnych dokumentów źródłowych. W związku z powyższym trudno upatrywać w nich podstawy do uznania, że ilość energii wskazana w tych zestawieniach została rzeczywiście pobrana przez pozwaną, wobec kwestionowania przez nią tej okoliczności.

Kolejne parametry ilości energii wykorzystanej przez pozwaną zostały wskazane w dokumencie prywatnym, podpisanym przez pracowników spółki innowy (...) Sp. z o.o. Z treści tego pisma jednakże również nie sposób ustalić na podstawie jakich danych źródłowych dane tam wskazane zostały wygenerowane. Ponadto dokument ten jest dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c. i może być dowodem wyłącznie na okoliczność, iż osoba, która go wystawiła złożyła oświadczenie woli określonej treści. Takie jednostronne oświadczenie nie jest natomiast wystarczającym dowodem na wykazanie okoliczności rzeczywiście zużytej przez pozwaną energii. Ponieważ strona pozwana kwestionowała te okoliczności, to powód, jako osoba, która powoływała się na okoliczności wynikające z powyższego dokumentu, zobowiązany był udowodnić prawdziwość tego oświadczenia, czego jednakże nie uczynił ograniczając się wyłącznie do twierdzeń, iż strona powodowa jest renomowanym sprzedawcą energii elektrycznej, który nie stosuje nieuczciwych praktyk. Powyższe twierdzenia nie zmieniają jednakże okoliczności nie wykazania przez stronę powodową faktu rzeczywistego poziomu poboru energii elektrycznej.

Okoliczność ta nie wynika także z przedstawionego przez stronę powodową, na płycie CD, nagrania rozmowy telefonicznej. Powyższa rozmowa, dotycząca spornej faktury VAT, została przeprowadzona z osobą, która podawała się za współpracownika pozwanej. Wskazać jednakże należy, że z treści tej rozmowy, nie wynika, iż osoba ta była umocowana do reprezentacji pozwanej, czy też do składania w jej imieniu jakichkolwiek oświadczeń. Niewątpliwie zatem osoba ta nie była władna do stwierdzenia czy zakres roszczenia wskazanego w fakturze, w wysokości ceny żądanej przez powoda, odpowiada rzeczywistemu zużyciu energii elektrycznej. Wobec tego nie można uznać, aby treść rozmowy telefonicznej, z której nie wynika, żeby osoba, która jest rozmówcą pracownika powoda, kwestionowała zużycie energii wskazane w fakturze, mogła być podstawą do uwzględnienia roszczenia, gdyż oświadczenia złożone przez tego rozmówcę, który nie był uprawniony do reprezentacji pozwanej, nie sposób potraktować jako uznanie niewłaściwe długu. Uznanie niewłaściwe polega na tym, że dłużnik nie składa wprawdzie wyraźnego oświadczenia o uznaniu roszczenia, lecz na podstawie objawów jego zachowania kontrahent może zasadnie przyjmować, że dłużnik

ma świadomość ciężącego na nim zobowiązania i ma zamiar dobrowolnego spełnienia świadczenia. Do niewłaściwego uznania długu nie dochodzi poprzez oświadczenie woli, a poprzez oświadczenie wiedzy, które można przypisać dłużnikowi. Przy kwalifikowaniu natomiast oświadczeń pracowników jako oświadczeń wiedzy dłużnika, wymagane jest bowiem, aby osoba składająca oświadczenie wiedzy była uprawniona do reprezentowania dłużnika (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23. sierpnia 2001 r., II CKN 103/99; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26. kwietnia 1995 r., III CZP 39/95, OSP 1996, Nr 7-8, poz. 136).

Ponadto, w ocenie Sądu, kwestionowanie przez stronę pozwaną treści wydruków i dokumentów prywatnych, przedstawionych przez powoda, znajduje uzasadnienie w całości materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Wziąć należy bowiem pod uwagę nietypową praktykę powoda w wystawieniu faktury VAT, obejmującej 13 miesięczny okres zużycia energii elektrycznej, podczas gdy z umowy zawartej przez strony, wynika w sposób nie budzący wątpliwości, iż faktura miała zostać wystawiona za okres miesięczny.

Strona powodowa nie wykazała zatem, że umowa została wykonana zgodnie z jej warunkami i w zakresie wskazanym w wystawionej fakturze VAT. Ponieważ umowa sprzedaży energii elektrycznej jest umową wzajemną, a ekwiwalentem spełnienia świadczenia przez pozwanego w postaci dokonania zapłaty ceny jest uprzednie spełnienie świadczenia przez powoda w postaci sprzedaży określonej ilości energii elektrycznej, nie wykazanie przez powoda tej okoliczności prowadziło do oddalenia powództwa w całości.

Orzekając o kosztach procesu, Sąd postąpił zgodnie z dyspozycją art. 98 k.p.c., statuującego zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzoną od powoda na rzecz pozwanej z tego tytułu kwotę składają się: minimalna stawka zastępstwa procesowego wykonywanego przez adwokata w wysokości 4.800,00 zł, zgodnie z §2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22. października 2015 r., w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015, poz. 1800) oraz kwota 17,00 zł, uiszczona przez pozwaną tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Mając na uwadze wymienione wyżej okoliczności, na podstawie powołanych w uzasadnieniu przepisów Sąd orzekł jak w wyroku.

SSR Aleksandra Zielińska-Oško

Z. Odpis uzasadnienia wraz z odpisem wyroku doręczyć pełnomocnikowi powoda.